

Qonun oldida barcha barobar

Rashitjon QODIROV,
O'zbekiston Respublikasi
Bosh prokurori,
1-darajali Davlat adliya
maslahatchisi

Президентимиз 2005 йил 7 февралда ҳукуматнинг янги таркиби билан ўтказилган амалий кенгашда давлат аппарати ходимларига қўйиладиган асосий иккита муҳим мезон ҳақида атрофлича тўхталди.

Жумладан, биринчи талаб — ўз ишига бўлган масъулиятни тубдан ўзгартириш, шахсий жавобгарликни ошириш бўлса, кейинги устувор жиҳат — давлат хизматчиларининг билдирилган ишонч, вазифага муносиб равишда билим, тажриба ва юқори малакага эга бўлишлари, ўз ишининг устаси ва соҳанинг сирларини ҳар томонлама чуқур билишлари кераклигига алоҳида урғу берилди.

Давлат хизматчиларининг фаолиятига уларнинг айнан ана шу талабларга қай даражада амал қилаётганига қараб баҳо берилиши бежиз эмас, албатта. Маълумки, ҳар қандай мамлакатда ҳам давлат хизматчиларининг масъулиятсизлиги коррупцияга йўл очади, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари поймол бўлишига, жамият маънавий-ахлоқий

Мамлакатимизда олиб борилаётган кенг кўламдаги ислохотлар бугунги кунда янги босқичга қадам қўйди. Миллий қонунчилик ва халқаро андозалар талаблари доирасида ўтказилган сайловлар асосида парламентимизнинг Қонунчилик палатаси ва Сенати шакллантирилди. Давлатимиз раҳбари Ислон Каримов томонидан ислохотларнинг янги босқичида бош мақсад — жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислох этиш эканлиги таъкидланди.

негизларининг бузилишига ҳамда давлатчилик асосларининг емирилишига олиб келади.

Юртбошимизнинг бу хавф ҳақида огоҳлантириб, “Коррупция, энг аввало, уюшган жиноий тузилмаларга мададкор бўлиш ёки тўғридан-тўғри ёрдам бериш учун давлат хизматининг имкониятларидан фойдаланишдир. Бу эса жамият хавфсизлиги ва барқарорлигига тўғридан-тўғри таҳдиддир” деган таърифида чуқур ҳаётий асос мавжуд.

Ҳаётимизнинг барча соҳаларида эркинлаштириш жараёнлари давом этаётган бир шароитда, ҳокимият ва бошқарув идораларининг айрим мутасадди раҳбарлари қонунбузишларга, топширилган мансаб ва билдирилган ишончдан ўз шахсий манфаатлари йўлида фойдаланиш ҳолларига йўл қўяётганини афсус билан таъкидлашга тўғри келади.

Давлат органлари ходимлари ва энг аввало, раҳбарларининг масъулиятсизлиги ҳамда малакасизлиги, коррупция ва порахўрлик, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда ошна-оғайнигарчилик ҳамда қариндош-уруғчилик ҳолатларининг мавжудлиги ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларга тўсқинлик қилмоқда, давлат органлари ишининг самарадорлигига салбий таъсир

кўрсатибгина қолмай, уларнинг обрўсига ва фуқароларнинг ислохотларга бўлган ишончига ҳам путур етказмоқда.

Бугунги кунда прокуратура идоралари томонидан бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ҳамкорликда жамиятимизда мавжуд коррупция иллатларига қарши кураш янада кучайтирилмоқда. Адолат ва қонунийлик мезонларининг бузилишига йўл қўйган давлат хизматчиларига қонунда белгиланган тартибда қатъий чоралар кўрилмоқда.

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, кейинги беш йил давомида 8043 нафар мансабдор шахс жиноий жавобгарликка тортилган бўлиб, уларнинг 118 нафари — республика, 1070 нафари — вилоят ва 6855 нафари — туман миқёсидаги давлат бошқаруви органлари хизматчиларидир.

Жиноий жавобгарликка тортилган мансабдор шахсларнинг деярли тенг ярми мулкни талон-торож қилганлиги, ҳар бештадан биттаси — мансаб ваколатларини суиистеъмол қилганлиги ва ҳар еттитадан бири — порахўрлик учун судга берилган.

Мансабдорлик жиноятлари оқибатида жиддий иқтисодий зарар етказилмоқда, 2004 йилда бу рақам қарийб 15 млрд.

сўмга етди. Кўрилган чоралар туфайли айбдорлар ҳисобидан 12 млрд. сўмлик иқтисодий зарар қопланди.

Аҳолининг турмуш шароитини яхшилаш, юртимиз тинчлиги ва осойишталигини сақлаш борасида ҳалол ва фидокорона меҳнат қилаётган давлат хизматчилари кўплигини таъкидлашимиз керак. Лекин, гуруч курмасиз бўлмаганидек, давлат хизматчилари орасида ҳам ўзига билдирилган юксак ишонччи суиистеъмол қилаётган, эгаллаб турган лавозимидан ғаразли мақсадларда фойдаланаётган, Юртбошимиз таъбири билан айтганда, “оёғи ердан узилган” нопок шахслар, афсуски, учраб туради. Бундай шахслар, албатта, қонун олдида жавоб бериши муқаррар.

Масалан, “Ўзбекнефтгаз” Миллий холдинг компанияси тизимида нефтни қайта ишлаб чиқариш заводларини хомашё билан тўлиқ таъминлаш чораларининг кўрилмаганлиги, соҳада коррупция ва бошқа қонунбузишларга йўл қўйилганлиги оқибатида 2003 йилда нефть маҳсулотлари бозорида сунъий танқислик келтириб чиқарилиб, республика манфаатларига жиддий зиён етказилган.

Ушбу ҳолат бўйича Бош прокуратура томонидан кўзғатилган жиноят ишлари бўйича олиб борилган тергов натижасида 379 нафар шахс айбланиб судга берилди. Улар қаторида “Ўзбурнефтгаз” акциядорлик компанияси Бош директори Р.Магазов, “Ўзгеонефтгазқазибчиқариш” акциядорлик компанияси бош директори ўринбосари Н.Салоҳиддинов, “Ўзнефтмаҳсулот” акциядорлик компанияси Бош директори ўринбосари М.Мансуров, “ЎзЛИТИнефтгаз” очик акциядорлик жамияти директори ўринбосари А.Ваҳидов, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи директори Ҳ. Номанов, унинг ўринбосари А.Мўйдинов, “Ангрен-Поп” нефть базаларидан фойдаланиш дирекцияси директори М.Жамолдинов, шунингдек, Поп, Каттақўрғон, Гулистон, Сирдарё, Нуробод, Бухоро нефть базалари ва бошқа унитар корхоналар раҳбарлари ҳам бор.

Бу турдаги жиноят ишлари

бўйича давлат манфаатларига етказилган 7,1 млрд. сўм ва 217 минг АҚШ доллари моддий зарар тергов даврида айбдор шахслар томонидан қопланди.

Биргина Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи, унинг таркибидаги корхоналар ҳамда нефть базаларининг мансабдор шахсларига нисбатан кўзғатилган жиноят иши бўйича 164 нафар шахс айбдор деб топилиб, судга берилди, давлатга етказилган 2,2 млрд. сўмлик зарар ундирилди.

“Ўзқишлоқхўжаликкимё” компанияси раиси Ф.Юсупов, унинг биринчи ўринбосари Ш.Муҳаммадалиев ва бошқа 19 нафар масъул мансабдор шахслар республикамизда кимёвий воситаларни ишлаб чиқаришни ривожлантириш ҳақидаги ҳукумат қарорлари талабларини бажармасдан, фойдаланишга яроқсиз бўлган кимёвий маҳсулотларни чет элдан келтирилишига йўл қўйганликлари ва оқибатда давлат манфаатларига 65 млн. сўмдан ортиқ катта миқдорда зарар етказганликлари учун уларга нисбатан жиноий жазо белгиланди.

Бундан ташқари, республика Давлат ветеринария бош бошқармаси бошлиғи М.Рўзимуротов ва бошқалар томонидан ветеринария препаратларини ҳақиқий нархидан қиммат баҳоларда сотиб олиниши натижасида бюджетга 80 млн. сўмдан кўп моддий зарар етказилган. Ушбу ҳолат юзасидан жиноят иши кўзғатилиб, тергов жараёнида давлат хазинасининг маблағи айбдор шахслардан тўлиқ ундирилди ва уларнинг жиноий жавобгарлик масаласи ҳал қилинди.

Таҳлилларга кўра қишлоқ хўжалигида содир этилаётган қонунбузилишлар ҳамон давом этмоқда. Жойларда ердан фойдаланишда амалдаги қонун талаблари бузилмоқда. Табиий ресурсларга хўжасизларча муносабатда бўлиш ҳолларига тўлиқ чек қўйилмаяпти. Бу соҳада қонунийлик ва адолатни таъминлаш учун биринчи навбатда мутасадди вазириликлар, ҳокимлар ва назорат идоралари ўзларига юклатилган вазифаларга виждонан, масъулият билан ёндошишлари зарур.

Албатта, давлат хизматчилари

ҳақида сўз юритилар экан, аввало, кадрлар тайёрлаш масаласига жиддий эътибор қаратиш лозим. Фақат жорий йилнинг ўзида прокуратура органлари томонидан ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимида ўтказилган текширишлар натижасида катта миқдордаги талон-тороғчиликлар, вазифани суиистеъмол қилиш ҳолатлари фош этилиб, жиноят ишлари бўйича ўтказилган терговда 300 млн. сўмдан ортиқ зарар қопланди.

Маълум бўлишича, ушбу тизимда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш масаласи ҳам тўғри йўлга қўйилмаган. Мисол учун, Қашқадарё вилоятидаги Нишон қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежи директори лавозимида ўзганинг мулкани ўғирлаш жиноятини содир этгани учун жиноий жавобгарликка тортилган Ҳамид Дониев ишлаётган бўлса, мансаб ваколатини суиистеъмол қилганлиги учун жиноий жавобгарликка тортилган Қирғули касб-хунар коллежи директори Сангинбой Ҳайдаровни лавозимидан бўшатиш чоралари кўрилмаган.

Текширишларда аниқланган ҳолатлар бўйича ушбу соҳага масъул бўлган республика ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази раҳбари — олий ва ўрта махсус таълим вазирининг биринчи ўринбосари Ж. Ҳусанов эгаллаб турган лавозимидан бўшатилиб, ҳозирда жиноят иши бўйича унга нисбатан қамоққа олиш эҳтиёт чораси қўлланилган. Албатта, унинг ҳаракатларига якуний ҳуқуқий баҳо суд томонидан берилади.

Халқимиз ва давлатимиз томонидан юксак ишонч билдирилган, бутун куч-ғайратини халқ фаровонлигини юксалтириш, ўз ҳаёт тарзи, ахлоқий фазилатлари ва иш услуби билан бошқаларга ўрнак ва намуна бўлиши лозим бўлган айрим ҳокимлар томонидан ҳам турли жиноятлар содир этилмоқда. Маълумки, қонун ҳужжатларига мувофиқ, ҳокимлар ўз ваколатларига кўра ҳудуддаги барча корхоналар, мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бажарилиши мажбурий бўлган қарорлар қабул қилади. Бироқ, айрим ҳокимлар қонунга зид бўлган

қарорлар қабул қилмоқдалар ва бундай масъулиятли лавозимга хос бўлмаган хатти-ҳаракатлар содир этишмоқда. Баъзида ҳокимлар қонунчиликда уларнинг фаолиятини назорат қилиш масаласи ҳам мустақамлаб қўйилганини унутиб қўймоқдалар. Шундай ҳокимлар ҳам борки, улар ўз атрофига қонунсиз буйруқ ва кўрсатмаларини ҳар қандай йўллар билан бажарувчи шерикларини йиғиб, ҳудудда содир бўлаётган қонунбузиш ва адолатсизликларга ўзлари раҳбарлик қилиш даражасигача етган.

Фарғона вилоятидаги Риштон туманига ҳокимлик қилган А.Исоқов туманнинг ижтимоий-иқтисодий ва маданий соҳаларини ривожлантириш чораларини кўриш ўрнига, манманликка берилиб, одамларга беписанд муносабатда бўлиб, ўз манфаатларини ҳамма нарсадан устун қўйганлиги учун охир-оқибат узоқ муддатга қамалди. Бу собиқ раҳбар атрофига шахсан ўзига содиқ одамларни йиғиб, қўл остидагиларга турли таъсир ва тазйиқлар ўтказиш йўли билан туманда якка ҳукмронлик муҳитини вужудга келтирган. У тумандаги “Қайрағоч” қишлоқ фуқаролар йиғини раисини ҳақорат қилиб, уриб, унга тан жароҳати етказган. Бу ҳолат бўйича ўтказилган тергов давомида А.Исоқовнинг бошқа жиддий кирдикорлари ҳам аниқланди. У ўз эгаллаб турган мансабини шахсий бойлик орттириш йўлида суиистеъмол қилиб келган. Ҳоким тумандаги ширкат хўжаликлари бошқаруви раислигига тайинлаш эвазига Рўзали Маматов, Фозилжон Юсуповдан пора олган бўлса, “Деҳқон бозори” ҳиссадорлик жамияти раиси Мўйдин Собировни вазифасидан бўшатиб юбориш билан кўрқитиб, ундан катта миқдорда пул олишга эришган. 2004 йил февраль-март ойларида эса фонддан ташқари қўшимча нефть маҳсулотлари олишда ёрдам бериш эвазига тумандаги ширкат хўжаликлари раисларидан 8200 АҚШ долларини пора тариқасида олган.

Самарқанд туманида 1992 йилдан 2003 йилга қадар ҳоким вазифасида ишлаб келган Р. Ҳаки-

мова ҳам туман ҳудудида ўзининг турли буйруқ ва кўрсатмаларини қонунга хилоф бўлса-да, сўзсиз бажарилишига эришиб келган. Жумладан, Р.Ҳакимова тумандаги “Мева-сабзовот” фирмаси директори Қаҳҳор Мусаевни ўз хонасига чақириб, Беларусь Республикасининг “Регионтранском” унитар корхонаси билан шартнома тузиш ҳақида топшириқ беради. Шу тариқа, туман ҳудудида экиб синалган уруғлик картошканингни ўртача нархи 90-130 сўмни ташкил этгани ҳолда Беларусдан (қиммат нархда) 350 сўмдан картошка уруғи келтирилишига ва тумандаги хўжаликларга тарқатилишига эришади. Оқибатда, Самарқанд тумани хўжаликлари манфаатларига 58 миллион сўмдан ортиқ зарар етказилган. Бундай қилмишлари учун Ҳакимова эгаллаб турган лавозимидан озод қилинди ва жиноий жавобгарликка тортилди.

Наманган вилоятининг Косонсой тумани ҳокими бўлиб ишлаган У.Маматовга нисбатан олиб борилган терговда ҳам унинг қонунга зид қатор қилмишлари фош этилди. Ўз мансабидан фойдаланиб, Наманган шаҳрида шахсий уй қуришни ният қилган Маматов тумандаги хўжалик юритувчи корхоналар раҳбарларидан катта миқдорда қурилиш материаллари ва жиҳозларини олиб ишлатиб юборган. Шунингдек, у тумандаги К.Мўминов номидаги қурилишга ихтисослашган акциядорлик жамиятининг “Тико” русумли автомашинасини қонунсиз равишда ўғлига бериб қўйган.

Тергов даврида ҳокимнинг ўғли томонидан 5 йил давомида фойдаланиб келинган автомашинанинг қонуний эгасига қайтарилиши таъминланди, ҳоким эса суд ҳукми билан озодликдан маҳрум этилди.

Наманган вилоятида ҳоким бўлиб ишлаган Т.Жабборов ҳам ўз хизмат вазифасига лоқайдлик билан муносабатда бўлиб, қариндош-уруғчилик илллати таъсирига тушиб қолганлиги оқибатида иқтисодиётга жиддий зарар етказган. Олиб борилган тергов натижасида Т.Жабборовнинг ўз айбига тўлиқ иқроор ва пушаймон бўлганлиги, бошқа айбдорлар билан биргаликда давлатга етказилган моддий зарарни тўлиқ

қоплаганлиги эътиборга олинди, у Ўзбекистон Республикаси Президентининг амнистия актига асосан жиноий жавобгарликдан озод этилди.

Албатта, бошқа соҳаларда ҳам ўз шаънига доғ туширган, мансаб ваколатларидан шахсий манфаатлари йўлида фойдаланган раҳбарларга қонуний чоралар кўрилмақда. Лекин масаланингни яна бир муҳим, мулоҳаза қилиш лозим бўлган жиҳати бор. Хўш, раҳбарнинг қонунсиз талабларини ҳозиржавоблик билан бажарган мутасадди ходимларнинг ҳаракатига қандай изоҳ бериш мумкин?! Ҳокимга ёки бошқа раҳбарга берилган катта миқдордаги пулларни улар қаердан олишган?! Агар бу пулларни пешона тери билан, ҳалол ишлаб топган бўлганларида ўз оила аъзолари ва яқинларининг ризқини қийиб, нопок амалдорга осонликча бериб юборишармиди?!

Албатта, бу каби кўплаб жиноятларни тергов қилиш амалиётидан келиб чиқиб айтиш мумкинки, масъул вазифаларга пора бериб, ноқонуний йўллар билан тайинланган шахслар, аввало, ўз манфаатини ҳамма нарсадан устун қўяди.

Бу тоифадаги жиноятларнинг хавфли томони шундаки, етакчи раҳбар ва унинг атрофидаги гунашталарининг қинғир ишлари ишига содиқ, соғлом фикрдаги ва ҳалол меҳнат қилаётган шахслар фаолиятида жиддий қийинчиликлар келтириб чиқаради, жамоада носоғлом муҳитни вужудга келтиради.

Шуни унутмаслик керакки, жиноят қонунчилигида нафақат пора олиш учун, балки пора бериш ва унда воситачилик қилиш учун ҳам жиноий жавобгарлик белгиланган.

Тўғри, аксарият ҳолларда пора олиш учун таъмагирлик қилинади ёки шахс бирор бир юмушни ҳал қилиш эвазига моддий манфаат кўришни ният қилади.

Баъзида эса, айрим муайян масалани ҳал қилиш ваколатига эга бўлган мансабдорлар билан яқин муносабатда бўлиб келганидан фойдаланиб, ўртада воситачилик қилади ва шундай “хизмат” кўрсатиш баҳонасида моддий наф кўришга эришади. Ма-

салан, Яккасарой туманидаги 1-сонли юридик маслаҳатхона адвокат Е.Мотолигина айбланувчиларнинг ишончига кириб, судьяга пора бериш йўли билан уларга қамоқ билан боғлиқ бўлмаган жиноий жазолар тайинланишига эришишини айтиб, 2500 АҚШ доллари олаётганида ушланди.

Давлат идоралари хизматчиларининг масъулияти ҳақида сўз юритганда, албатта, бу идоралар тизимида алоҳида ўрин тутувчи суд ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимларининг фаолиятига ҳам баҳо бериш лозим. Афсуски, сўнгги икки йилнинг ўзида қонун устуворлигини таъминлаш масъулияти юклатилган бундай шахслардан 903 нафарининг турли жиноятлари фош этилди. Уларнинг 153 нафари республика ва вилоят миқёсида, қолганлари туман-шаҳарларда ишлаган ходимлардир.

Масалан, фуқаролик ишлари бўйича Навоий вилояти судининг судьяси Г.Рўзиева, Навоий шаҳар прокуратураси катта терговчиси К.Аҳмедов, Андижон вилояти, Қўрғонтепа тумани прокуратураси ҳузурдаги солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш бўлими суриштирувчиси А.Султонов, Қўқон тармоқ транспорт ички ишлар бўлимининг Марғилон бўлинмаси ходимлари Р.Каримов ва М.Усмонов, Сирдарё вилояти давлат божхона бошқармаси бош инспектори Р.Мансуров, Бектемир тумани давлат солиқ инспекцияси катта инспектори У.Муратовлар пора олиш жиноятини содир этганлиги учун жиноий жавобгарликка тортилди.

Касби тумани ички ишлар бўлими катта инспектори Б.Маманов фуқаро Қ.Тошмуродовни ўғрилиқда гумон қилиб, уриб тан жароҳати етказганлиги ва уни қонунга хилоф равишда ушлаб турганлиги, шунингдек, Қўқон шаҳар давлат солиқ инспекцияси инспекторлари Ш.Акбаров ва Д.Тиллаев эса хусусий фирмалар томонидан солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар тўланмаётганини қасддан яширганликлари учун суд ҳукмига асосан жиноий жазога тортилдилар.

Ҳеч шубҳасиз, бундай ҳолат-

лар суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларни обрўсизлантириш, фуқароларнинг қонуний манфаатларига зиён етказилиши билан бевосита боғлиқ бўлгани учун ҳам бу соҳадаги ишлар янада кучайтирилади ва қонунбузарларга нисбатан қатъий чоралар кўрилади.

Кўп ҳолларда давлат органлари масъул мансабдорларининг ҳуқуқий саводсизлиги, қонунчилик бўйича билимларининг етарли эмаслиги, баъзида эса пастлиги ҳамда идоравий юридик хизмат ишининг самарасизлиги оқибатида қонунга тўғри келмайдиган ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиниб, суиистеъмолчиликларга замин яратилмоқда. Хусусан, кейинги беш йил мобайнида вилоят, туман (шаҳар) ҳокимлари қарорлари ва давлат назорати органлари мансабдор шахслари томонидан қабул қилинган фуқароларнинг ҳуқуқлари, юридик шахслар ҳамда давлат манфаатларини камситувчи 19 мингтадан ортиқ ҳуқуқий ҳужжатлари прокурорларнинг протестлари бўйича бекор қилинган ёки қонунга мувофиқлаштирилган.

Прокурорлар томонидан кўрилган бундай чоралар 2003 йилда 644 та бўлиб, 2004 йилда 1548 тага кўпайганлиги айрим ҳокимлик идораларининг ҳуқуқий масалалардаги жиддий камчиликларини яққол кўрсатиб турибди.

Бундан ташқари ҳокимлар ўзининг ваколат доирасига умуман кирмайдиган қарорлар қабул қилаётганини нима дейиш мумкин?

Масалан, Қарши шаҳар ҳокими И.Асадов ўз фармойиши билан Абдулла Эшқобиловни маҳалла фуқаролар йиғини раиси вазифасига ишга қабул қилган бўлса, Сирдарё вилояти Сайхунбод тумани ҳокими Р.Нормуродов фуқаро Ўктам Орзикуловни фермер тўғрисида бошлиғи лавозимига тайинлаган, Андижон вилояти Шаҳрихон тумани ҳокими М.Раззоқов эса тумандаги техник инвентарлаш бюроси бошлиғи Алишер Турғуновга фуқароларнинг яшаб турган уй-жойларига эгалик ҳуқуқини тикланиши ҳақидаги ҳужжатларни тайёрлашда камчиликларга йўл қўйгани учун “хайфсан” берган.

Бундай мисолларни бошқа вилоятлардан ҳам келтириш мумкин. Шу ўринда ҳақли савол туғилади: нима, ҳокимларга “Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида”ги Қонун билан берилган ваколатлар камлик қилаяптими? Нега қонунчилик талаблари бу тарзда кўпол бузилаяпти?

Бунга яна бир мисол. Бўз тумани ҳокими Б.Абдуллаев амалдаги қонунларга “янгилик” киритиб, тумандаги “Қишлоқхўжаликкимё” масъулияти чекланган жамиятга тегишли бўлган тракторни коммунал фойдаланиш бўлимига бепул ўтказиб бериш ҳақида қонунсиз қарор қабул қилган. Бу билан ҳоким акциядорлик жамиятининг мулкни бошқариш ва тасарруф қилиш уларнинг умумий йиғилиши қарори билан ҳал этилишини унутиб қўйган ёки назарга илмаган кўринади.

Маълумки, демократик ислохотлар ва иқтисодиётда бозор муносабатларининг ривожланиши барча соҳаларда ижро интизомини кучайтиришни, давлат органлари фаолиятини пухта ташкил этишни ҳамда давлат хизматчиларининг касб маҳорати ва уларнинг шахсий жавобгарлигини оширишни талаб қилади. Бу борада ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларнинг жамоатчилик билан ҳамкорликни кучайтириш, аҳоли орасида ҳар қандай лавозимдаги мансабдор шахслар томонидан қонуннинг бузилишига нисбатан мурасизлик муҳитини яратиш чораларини кўриши долзарб масаладир.

Ўз навбатида фуқароларда ҳам ўз ҳақ-ҳуқуқларини қонун доирасида талаб қилиш ҳиссининг юқори бўлишига эришиш муҳимлигини таъкидлагимиз келади.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 10-моддасида “қилмишида жиноят таркибининг мавжудлиги аниқланган ҳар бир шахс жавобгарликка тортилиши шарт”, деб қатъий белгиланган. Демак, давлат хизматчиси ҳар қандай ноқонуний қилмиш учун жазонинг муқаррарлигини тўлиқ англаб етиши лозим. Зеро, қонун олдида барча баробардир.

(«Халқ сўзи» газетасининг 2005 йил 22 апрел сонидан олинди).